

MŪSŲ LIETUVA

NR. 37 (1415) XXVII. 1975 M. RUGSĖJIS - SETEMBRO 11 D. 1,00 kruzeiras
R. Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

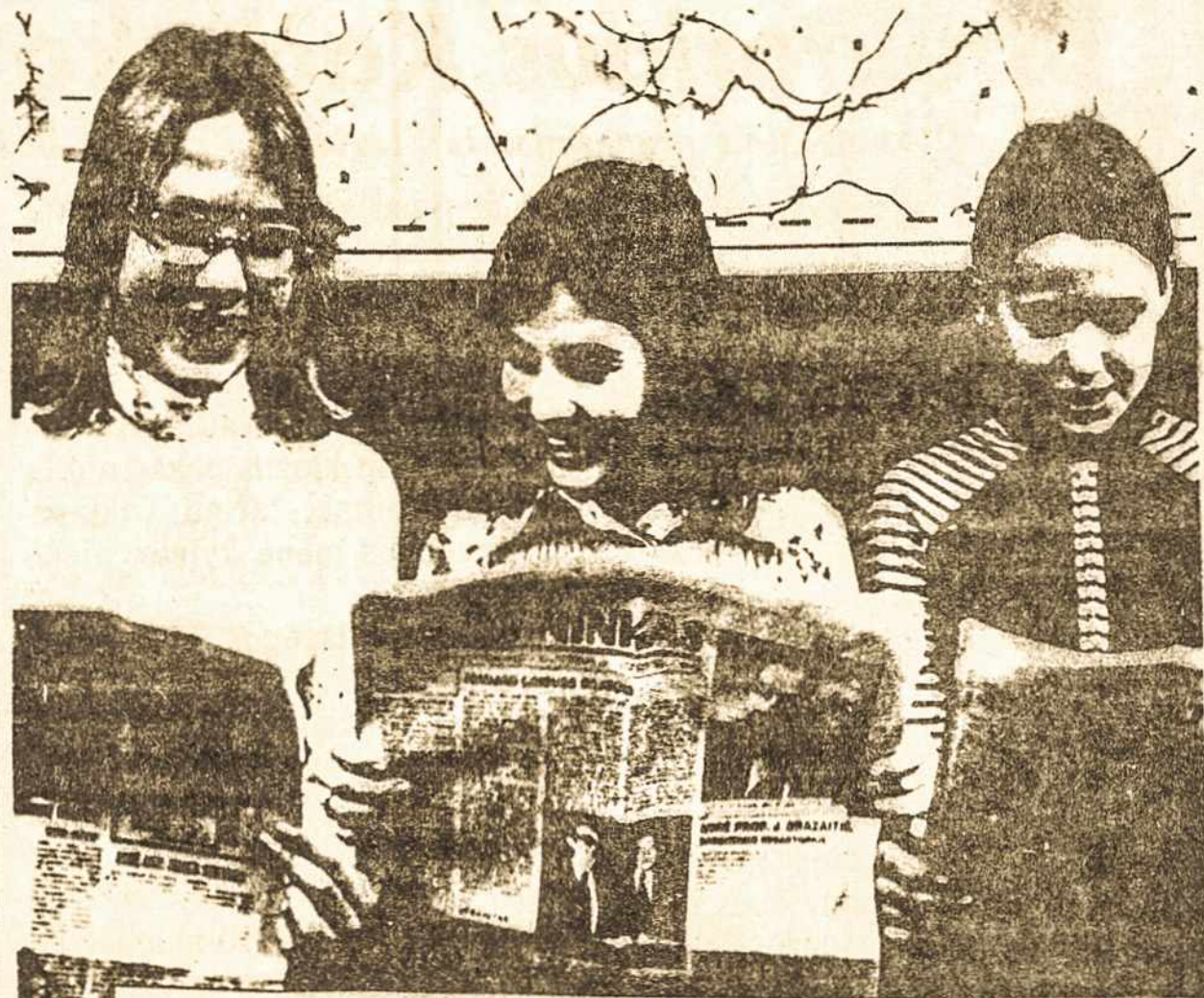
Naujas etapas

Helsinkio konferencija šiaip ar taip yra tam tikras posūkis didžiųjų galybių politinio žaidimo Europoje. Sov. Sąjungai labai rūpėjo užtikrinti vakarines savo sienas Europoje, kad turėtų laisvas rankas rytuose, kur telkiasi Kinijos grėsmė. Ilgai ruošta Helsinkio deklaracija šiai sovietų politikai pasitarnavo bent iš dalies ta prasme, kad pripažino dabartinių sienų neliečiamumą kariniais veiksmais. Tai dar nėra teisinis pripažinimas, turįs taikos konferencijos galią, tačiau tai labai reikšmingas žingsnis ta linkme. Sovietams tuo tarpu užtenka ir moralinio pripažinimo, nes žino, kad vakariečiai laikosi savo įsipareigojimų ir be teisinių sankcijų. Ar bus pasiektas Rytų-Vakarų atolydis, kaip buvo manyta, dar sunku pasakyti. Vakariečiai laukia sušvelnėjimo sovietinėje pusėje, tikisi laisvesnio judėjimo, palankesnės atmosferos, tačiau tos kregždės gali ir nepasirodyti, nes sovietai atkirčiui turi kitą Helsinkio deklaracijos paragrafą, draudžiantį kištis į kitos valstybės vidaus reikalus. Tuo būdu Helsinkio deklaracija bus tik vienos krypties gatvė: vakariečiai nelies sovietinių sienų, o rytiečiai darys savo kraštuose tai, kas naudinga jų pačių interesams. Jau daug sutarčių vakariečiai pasirašė, bet nuo to sovietinė tikrovė nė kiek nepasikeitė.

Galimas dalykas, Helsinkio deklaracija neturės lauktos praktinės reikšmės, tačiau pavergtiesiems ji paliko labai slegiantį išpūdį. Jeigu iki šiol vis dar buvo tikimasi, kad anksčiau ar vėliau Vakarai bus tas veiksnys, kurio dėka grįš laisvė į sovietų pavergtus kraštus, tai dabar mato, kad toji viltis susilpnėjo — sovietinei imperijai duotas pripažinimas: valdykite pavergtuosius ir toliau, mes jūsų neliesim. Dėlto pavergtųjų kraštų patriotiniuose sluogsnuose jaučiamas nusisukimas nuo amerikiečių bei aplamai vakariečių ir jieškojimas atramos vidaus veiksmuose. Galbūt dėlto ir prezidento Fordo atsilankymas Lenkijoje šį kartą nebuvo labai entuziastingai sutiktas. Užsienyje gyvenantys pavergtųjų tautų žmonės Helsinkio konferencijos deklaraciją pasitiko su nusivylimu, tačiau nemano, kad reikia nuleisti rankas. Jie ir toliau yra pasiryžę belstis į viešąją opinią, politiką formuojančių žmonių duris ir skelbti jiems dar neįvykdytą laisvės evangeliją. Pavergtųjų tautų ambasadorių Vakaruose šiandieną yra milijonai.

Kokia gi turėtų būti lietuvių taktika šiame naujame etape? Pavergtųjų tautiečių taktika principu kaip buvo, taip ir pasilieka ta pati — susidaryti įmanomas kvėpuoti sąlygas, pasiruošti ilgesnei vergijai ir tyliai grumtis su priešu už savo likimą, prisitaikant ir atlaikant visus smūgius. Laisvųjų lietuvių uždavinys — padėti, kiek įmanoma, pavergtiesiems ir nuolat stiprinti savąjį frontą. Galbūt oficialiuose politiniuose sluogsnuose bus sutikta daugiau kliūčių, mažiau dėmesio pavergtiesiems, tačiau tai nė kiek nemažins išeivijos lietuvių ryžto tęsti kovą už Lietuvos išlaisvinimą. Priešingai, Helsinkio deklaracija bus naujas akstinas suglaudinti eifės, labiau racionalizuoti politinę veiklą, sustiprinti Lietuvos laisvinimo darbą nauja iniciatyva. Net ir tuo atveju, jeigu Amerika ir kiti kraštai paskelbtų teisinį Baltijos valstybių pripažinimą sovietams, kaip tai padarė Australija ir N. Zelandija, išeivijos lietuviai nenuleistų rankų. Laisvinimo darbas būtų kaip ejęs tik su dar didesniu ryžtu. Kol tauta nebus laisva, niekas negalės sustabdyti laisvės siekimo nei Lietuvoje, nei užsieniuose. Įvairios sutartys bei deklaracijos tėra laikiniai dalykai, o tautos laisvės troškimas — nemarus. Be to, šalia tos pagrindinės taktikos, galima ir šalutinė, įgalinanti pasinaudoti atolydžio politika. Laisvės siekiant savo tautai, reikia žygiuoti visais galimais keliais.

Jaunos lietuvių spaudos platintojos....

Kitur ir jaunimas platina lietuvišką spaudą. O KAIP PAS MUS? — Nuotraukoje: geriausios spaudos platintojos Philadelphijoje, JAV.

Amerikiečiai kitaip galvoja

Jų pareigūnų pareiškimai Lietuvos klausimu

JUOZAS BUBELIS

Neseniai įvykusi 35 valstybių vadų konferencija Helsinky nurašytina į laiko praeitį. Nėra nė mažiausios abejonės, jog ką Sovietų S-ga per dvidešimt su viršum metų siekė laimėjo. Užsitikrino Rytų Europoje hegemonija.

Prieš Helsinky įvyksiančią konferenciją mes iš dalies pasitikėjome JAV užsienio politika, ypač prez. Fordo užtikrinimu, kad Pabaltijo valstybių aneksijai priešinsis. O dabar žinių agentūros skelbia, kad jis tuo klausimu net neprasižiojo. Kasmet dar tebėra skelbiamos Pavergtu Tautų Savaitės, ir mes susibūrę su kitom tautybėm minime jas, sudedame viltis į prakalbininkų žodžius, tačiau tuo viskas ir baigiasi. O valstybės prezidentų proklamacija dar labiau pakutena širdį ir uždega ryžtą eiti tuo politiniu keliu, kurį rodo krašto valdžia. Betgi pasirodo, kad šitoji politika gan sukta, pridengta gražbylyste, nuraminimu, švelniu nuglostymu; daugiau žiūrима naudos, kai reikės rinkiminio balso.

Tebūna leista man čia priminti prieš tris su viršum metų LB-nės centro v-bos ruoštas politinių studijų dienas Filadelphijoje. Pranešėjų buvo 14, kurių tarpe figūravo Valstybės dep-to pareigūnas Doyle V. Martin (Deputy Director for East European Affairs), amerikiečių politinių mokslų specialistai dr. William R. Kentner, dr. Vernon V. Aspaturian ir kt. Buvo siekiama išsiaiškinti Lietuvos laisvinimo klausimą. Po įvairių pa-

sisakymų kilo diskusijos Jų metu Doyle V. Martin kelis kartus pabrėžė, kad Valstybės dep-tas yra valdžios dalis. Tiek prezidentas, tiek jis pats svarbiausia žiūri, kas yra naudinga šiam kraštui. "Aš kalbu čia su JAV piliečiais, kurie tegali turėti vieną lojalumą, būtent, JAV-bėms." Toliau jis aiškino, kad JAV nepasisako už visišką Lietuvos nepriklausomybę, bet už teisę Lietuvos ir Pabaltijo kraštų gyventojams pasisakyti, ar jie nori laisvės; be to, toms tautoms negalima įtaigoti už ką pasisakyti. Tik tauta Lietuvoje gali daryti sprendimą. O kai vienas kalbėtojas priminė prieš 30 metų Hendersono iškeltą pareiškimą agresijos nepripažinimo klausimu, tai Valstybės dep-to pareigūnas šitaip atšovė: "Kas vyko prieš 30 metų, negalima laikyti privalomu dabartiniu metu. Joks prezidentas ar valstybės sekretorius negali savo įpėdiniams nurodyti kryptį, kurios tektų laikytis. Tai liečia ir prezidentą, ir valstybės sekretorių W. Rogers."

Tai šitaip mūsų svečiai amerikiečiai iš Vašingtono dėstė savo pažiūras į Lietuvos laisvinimo reikalą. Ta pati mintis, reikia manyti, buvo įrašyta ir prezidento Fordo pasirašytame Helsinkyje saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos akte.

Kas atsitiko Helsinky, nė kiek mums neverta nusiminti, o padvigubinti lietuvių išeivijos politinį budrumą, suglaudinti dirbančiųjų už mūsų krašto laisvę pareigūnų eiles ir nesipešti tarpusavy.

Dirva

Direktorius Kačinsko vergijoje

Dokumentinis pranešimas iš "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos"

J.E. Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos apaštališkajam administratoriui kun. Jono Babono

Pranešimas

Aš, kun. J. Babonas, einantis Šiaulių šv. Petro ir Povilo bei Aukštelkės bažnyčių vikaro pareigas, 1974 m. gegužės 30 buvau pakviestas pas ligonius į Aukštelkės senelių - invalidų namus. Mane kvietusi Eugenija Gudeikytė paaiškino, kad norinčių priimti šv. sakramentus yra daug ligonių. Kad greičiau aptarnaučiau sergančius ir labai nesivėluočiau, aš paprašiau kun. Alfredą Vanagą padėti. Po vakarinių pamaldų mes nuvykome į senelių - invalidų namus ir sergančiuosius senelius aprūpinome šv. sakramentais.

Rūbininkė Dana Mikalajūnienė, pastebėjusi mus, pareikalavo, kad felčeris Navickas mus išvartytų. Jam atsisakius, D. Mikalajūnienė pranešė senelių - invalidų namų direktoriui Vladui Kačinskui. Baigiant aprūpinti šv. sakramentais sergančius senelius, atvyko direktorius ir, sulaukęs mane, tarsi išibrovėli, prie durų, pradėjo barti. Pamatęs koridoriuje felčerį Navicką ir budinčią sanitarę Janiną Petrauskiene, direktorius pradėjo juos taip plūsti ir šaukti, kiek tik žmogus gali išrėkti. Tyčiodamasis varė juos eiti išpažinties vien dėlto, kad įleido kunigą į senelių - invalidų namus. Išgirdusi didelį triukšmą, atėjo ir mus pakvietusi E. Gudeikytė. Direktorius Kačinskas apkaltino ją kaip organizatorę.

Aš mėginau su direktoriumi išsiaiškinti, kad mes nepažeidėme nei konstitucijos, nei tarybinių įstatymų, nes jie leidžia kunigui aprūpinti šv. sakramentais ligonį kalėjime, ligoninėje ar senelių - invalidų namuose, jei tik ligonis kunigo prašo. Mes į Aukštelkės senelių - invalidų namus atvykome sergančių senelių prašomi, tačiau direktorius apie tai nenorėjo nei girdėti. Jis, plūsdamas, vadindamas nachalais, chuliganais, niekšais, nusivedė mane ir Gudeikytę į raštinę.

Direktorius paskambino Šiaulių rajono vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojui Beržiniui ir saugumo komiteto darbuotojams, kad sulaukęs išibrovusių dvasiškius. Pavaduotojas pranešė, kad tuojau atvyksias ir įsakė mūsų neišleisti.

Po valandos į raštinę įėjo pavaduotojas Beržinis, saugumo viršininkas Urbonavičius ir dar du saugumo darbuotojai.

Pavaduotojas Beržinis paklau-

sė, ar jį pažįstu, ir prisistatė, kas jis toks esąs. Po to Beržinis mane kaltino, kad jis net tris kartus mane kvietęs, bet aš pas jį nenuvykęs. Paaiškinau, kad jokio kvietimo negavau. Pavaduotojas dar du kartus pakartojo tą patį kaltinimą, tačiau paklaustas kada jis mane kvietė, nieko neatsakė.

Po tokios įžangos E. Gudaitytė išvedė į kitą kambarį, o mane pradėjo klausinėti, kaltinti bei reikalauti. Pavaduotojas Beržinis, direktorius ir saugumiečiai mane kaltino, kad aš braunuosi į senelių - invalidų namus. Man priminus, kad tarybiniai įstatymai leidžia kunigui aplankyti ligonį ligoninėje, senelių - invalidų namuose ir net kalėjime, saugumo viršininkas tai patvirtino, bet pareiškė, kad Aukštelkės senelių - invalidų namuose esanti kitokia tvarka. Į klausimą, ar gali kokios nors valstybinės įstaigos vidaus tvarka būti priešinga valstybiniams įstatymams, saugumo viršininkas nieko neatsakė.

Į mano klausimus ir paaiškinimus pareigūnai nekreipė dėmesio. Buvau kaltinamas, kad organizuoju senelius rinkti kažkokius parašus. Pasirodo, kad prieš pusmetį Aukštelkės senelių - invalidų namų gyventojai parašė prašymą Šiaulių rajono vykdomojo komiteto pirmininkui, prašydami jo pagalbos, kad direktorius Kačinskas leistų atvykti kunigui su šv. sakramentais pas sergančius senelius. Vienam seneliui įskundus, direktorius šį pareiškimą atėmė ir neleido pasiųsti, nors ant to pareiškimo buvo pasirašę virš 40-ties senelių.

PAVOJINGAI MAŽĖJA LIETUVIŲ PRIEAUGLIS LIETUVOJE

Pavergtoje Lietuvoje ima pavojingai mažėti lietuvių gajumas natūraliu prieaugliu išlaikyti normalų lietuvių lygį (80,1 proc.) tarp jos gyventojų. Pavz., naturalus lietuvių prieauglis 1958 m. siekė net 1,46 proc., 1959 metais - 1,37 proc., o 1972 - jau tik 0,79 proc. gi 1973 m. vos tik 0,6 proc.

Kai 1960 m. naturalaus prieauglio buvo 40,000 su viršum žmonių, tai po dešimties metų - 1969 tik 25,000 su viršum. Ogi aštuntojo dešimtmečio pradžioje tas naturalus metinis prieauglis nukrito jau žemiau 20,000. Tenykščiai demografai tokį nesaikų naturalaus prieauglio smukimą aiškina stoka butų, urbanizacija, stoka vaikų lopšelių ir darželių, nekontroliuojamu moterų darbu, didėle gaisratimi eilėse, tik viengun-

Dar buvau kaltinamas, kad dirbdamas Kaune organizavau parašų rinkimą, o atvykęs į Šiaulius, suorganizavau kryžiaus nešimą į Kryžių kalną, be pavaduotojo Beržinio leidimo aptarnauju Aukštelkės bažnyčią, renku iš tikinčiųjų aukas ir pan.

Kitame kabinete buvo tardoma Eugenija Gudeikytė. Ji taip pat buvo nuodugnai iškrėsta. Krėtėjai paėmė Eugenijos pasą, maldaknygę, Aukštelkės bažnyčios raktus ir visa, ką pas ją rado.

Pavaduotojas Beržinis, atnešęs Aukštelkės bažnyčios raktus, rodė man ir šaukė, kodėl raktai laikomi pas tą moteriškę, o ne pas bažnyčios komiteto pirmininką. Paaiškinau, kad E. Gudeikytė puošia bažnyčią, prižiūri gėles, o bažnytinio komiteto pirmininkas negali visą laiką būti bažnyčioje ir atlikti tuos darbus. Be to, Aukštelkėje nėra nei klebonijos, nei arti gyvenančio žmogaus, kuris galėtų prižiūrėti bažnyčią. Pavaduotojas reikalavo pasakyti, kokiam vienuolynui E. Gudaitytė priklauso, nes jos darbai rodo, jog ji esanti vienuolė. Aš pasakiau, kad jinau apie vienuolyną neturinti jokio supratimo.

Iš manęs reikalavo parašyti pasiaiškinimą, kodėl atvykau į Aukštelkės senelių - invalidų namus, kodėl atidaviau bažnyčios raktus E. Gudeikytei ir kodėl Aukštelkės bažnyčioje renku iš tikinčiųjų aukas. Parašiau. Taip pat reikalavo parašyti vyskupui pareiškimą, kad "nenoriu" aptarnauti Aukštelkės parapijos tikinčiųjų. Apklašinėjimo pabaigoje saugumo viršininkas pa-

reiškė: "Jūs atleidžiate nuodėmes, bet privalote mums išpažinti savąsias ir iš mūsų gauti atleidimą".

Pareigūnai, įsakę 1974 birželio 4 man atvykti į Šiaulių rajono vykdomąjį komitetą, tik po 2 val. nakties leido vykti namo.

Panašių nesusipratimų tarp Aukštelkės bažnyčią aptarnaujančio kunigo ir senelių - invalidų namų direktoriaus bei pavaduotojo Beržinio būdavo ir anksčiau. Buvo kreiptasi pas religijų reikalų tarybos įgaliotinį Ruginį; vėliau - pas Tumėną; bet padėtis nepasikeitė. Aukštelkės senelių - invalidų namų direktorius yra pareiškęs, kol jis čia būsiąs, kunigas pas senelius neįkelsias kojos. 1974 m. kovo 24 kunigas su šv. sakramentais buvo priverstas grįžti, nes jo neįleido pas sergančius senelius. Direktorius Kačinskas senelei Apolonijai Gelminauskaitei pareiškė duosias kunigui per galvą, jei jis ateisiąs pas sergančius senelius, o pačią Gelminauskaitę už kunigo pakvietimą kelioms dienoms įmesias į rūsį.

1974 birželio 3 Eugenija Gudeikytė buvo pakviesta į saugumo komitetą, kur ją gąsdino, grasino ir reikalavo pasakyti, kokiam vienuolynui jinau priklausanči. Pagaliau, sugrąžinę pasą ir maldaknygę, išstūmė pro duris. Bažnyčios raktai buvo sugrąžinti tik tada, kai į Šiaulių rajono vykdomąjį komitetą nuėjo bažnytinio komiteto pirmininkas P. Lešinskas.

Skundikė Dana Mikalajūnienė buvo pagerbta garbės lentoje, o budinčiai sanitarei Janinai Petrauskienei, parodžiusiai kunigui palatas, buvo pareikštas griežtas papeikimas.

1974 birželio 4 nuvykau į vykdomąjį komitetą pas pavaduotoją Beržinį.

Vėliau buvo pakviestas pasiaiškinti ir Šiaulių šv. Petro ir Povilo bei Aukštelkės bažnyčių klebonas kun. L. Mažonavičius. Buvo atvykęs net įgaliotinis K. Tumėnas, bet šio vizito rezultatai kol kas nežinomi.

Tiek klebonui kun. Mažonavičiui, tiek man priekaištavo, kad senelių - invalidų namuose žmonės pasipiktinę kunigo atvykimu, nes palatose buvę ir netikinčiųjų. Pareigūnai tylėjo, kai paklausėme, jei reikia atsižvelgti į netikinčiuosius, tai tikintieji ar ne žmonės ir ar į juos reikia atsižvelgti? Mat, jų supratimu, jei esi tikintis, tai jau ne žmogus.

Visa tai rodo, kad aprūpinti šv. sakramentais sergančius senelius yra sunkios ir nenormalios sąlygos. Noriu, kad Jūsų Ekscelencija žinotumėte tikrąją šio įvykio eigą.

Kun. J. Babonas

Šiauliai. 1974. VI. 20

giams skirtais įmonių bendrabučiais, izoliuota padėtimi tokių įmonių, kuriuose dirba vien tik vyrai, pavz., cemento gamykla, arba tik vienos moterys, pvz., audyklos, trikotažo gamybos. Prie tų priežasčių reikia pridėti skurdų atlyginimą už darbą...

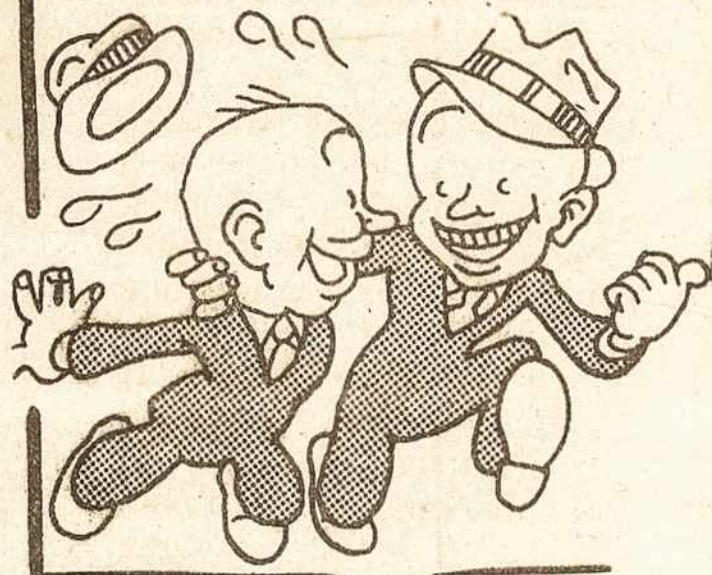
Šios ar kitos būty smukimo priežastys, kilusios dėl sovietų okupacijos, yra pagrindas šauksmui - S.O.S. - Gelbėkite. S.O.S. Žūsta lietuvių tauta. - Kai metinis lietuvių karstų skaičius pralenks lopščių skaičių - gelbėti lietuvių tautą nuo išnykimo bus jau per vėlu.

(A. VAITIEKŪNAS Lietuva 1974 metais, A I D A I, mėnesinis kultūros žurnalas, Brooklyn, 1975 m. 1 nr., 22 ps.)

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO TREČIOJO KONGRESO REIKALU

TIK 5 MĖNESIAI LIGI III PL JAUNIMO KONGRESO!

LIETUVI, KONGRESO PASISEKIMAS TAVO RANKOSE!

LIETUVA NĖRA PASAULIO UŽMIRŠTA

Šių metų gegužės mėnesio pradžioje Airijoje koncertavo ansamblis 'Lietuva', atvykęs iš Vilniaus. Europos Lietuvis (1975 birželio 10 d.) rašo, kad ansamblis per dvyliką dienų koncertavo septynioliką kartų net Airijos prezidentas jį stebėjo. 'Lietuvos ansamblis išvyko namų link, bet atgarsiai apie jį mus siekia net šiandien. Airių spau-

DIRBKIM KARTU +
ESTÀ NA HORA DE COLABORAR

doje iškilo tokios karštos diskusijos, kokias retai matome. Iki šiol bent dešimt laiškų redakcijai yra pasirodę Irish Times dienraštyje. Septyni yra palankūs laisvajai Lietuvai, o trys giria sovietinę santvarką Lietuvoje. Vienas iš tų dabartinės Lietuvos gynėjų, kurio net du laiškus redakcija įdėjo, pasirašo pavarde O'Riordan. Spėjama, kad tai yra tas pats O'Riordan, kuris yra Airijos komunistų partijos generalinis sekretorius.

Diskusijos spaudoje prasižėdė, kai A. O'Connell parašė laišką, aiškindamas, kad jis lankė vieną 'Lietuvos' koncertą. Jis pasipiktino, kad programoje tas ansamblis buvo pristatytas kaip rusų ansamblis. O'Connell

prisiminė 1940 m. baisiojo birželio ištrėmimus ir pastebėjo, jog šiandien nėra laisvės Lietuvoje.

Apie laiškus spaudoje Elta sužinojo iš Karl Bačik, gyvenančio Airijoje. Teko isijungti į diskusijas ir atitaisyti O'Riordano netikslumus ir atskleisti jo melą. O'Riordan teigė, kad 'Prieš virstant Sovietų respublika, Lietuva buvo tik agrarinis, Vakarų valstybių, įskaitant D. Britaniją, satelitas' ir, kad šiandien Lietuvoje Čiurlionio menas yra "atsargiai ir pagarbiai konservuojamas".

Ilgame laiške Vliko vicepirmininkas Juozas Audėnas įrodė, kokią pažangą Lietuva padarė nepriklausomybės laikais ir paaikšino, kaip rusų imperializmas iki 1918 metų ir po 1940 metų sužlugdė tą pažangą. Ypatin gas dėmesys buvo atkreiptas į tikinčiųjų persekiojimą ir į Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką. Pasirodžius O'Riordano antram laišku, J. Audėnas pasiuntė dienraščiui ir savo antrą laišką.

Ta laiškų serija buvo laikraščio redakcijos užvardinta 'Lietuvos Istorija'. Nors visi laišakai lieté Lietuvą, tačiau įvairiausios temos buvo paličiamos. Dialogas buvo tikrai vertingas, nes jis daug ką pasakė airiams apie Lietuvą ir liudijo, kad Lietuva nėra pasaulio užmiršta.

ŠYPSENOS

Eišteino patarimas

Amerikiečių korespondentas kreipėsi į profesorių Albertą Einšteiną, klausdamas, kaip geriausiai galima išreikšti gyvenimo laimę. Einšteinas nusišypsojo ir tarė:

— Gyvenimo laimė? Ta pačią lygtimi, kaip ir visus dalykus išreiškiame.

— Ar galite ją man pasakyti?

— A ligi X plus Z. Raidė X — tai darbas.

— O ką reiškia Z? — nekant-ravo korespondentas.

— Z reiškia laikyti liežuvį už dantų.

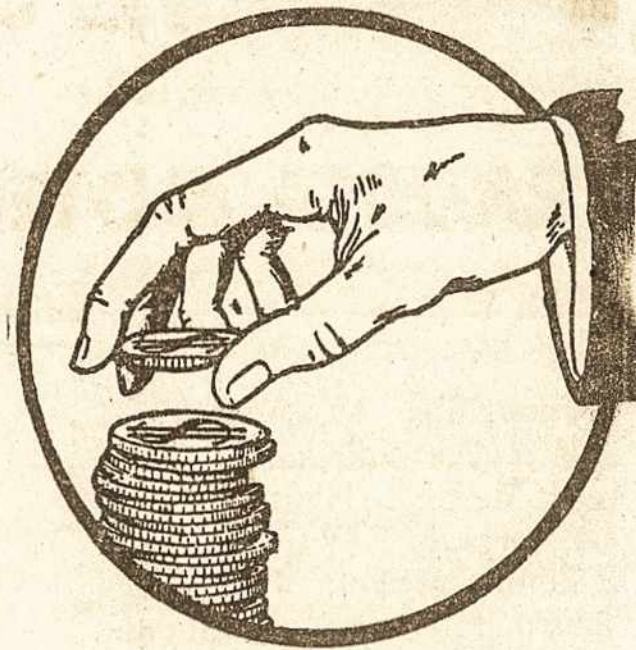
svarbiausieji telefonai:

pirm. prel. P. Ragažinskas -
Tel. 274-2295

ižd. Jonas Tatarūnas - tel. 63-7344

ižd. Vincas Banyš - tel. 274-0677

sekr. Halina Mošinskienė telef. 65-0907.

Lietuva vokiečių spaudoje

Net ir negyvenant Vokietijoje, galima pajusti, kad Lietuvos (buvusio artimo kaimyno) vardas vokiečių spaudoje nėra svetimas. Ypačiai dažnai jis paminimas ryšium su okupacija ir katalikų persekiojimu.

Štai palyginti nedidelis Rottenburgo diecezijos žurnalas „Katholisches Sonntagsblatt“ (Nr. 7) įsidėjo net kelių puslapių aprašymus apie Lietuvą ir kitas Baltijos valstybes.

Viename straipsnyje įdėtas vyskupo dr. A. Deksnio atvaizdas ir paskaita, skaityta Stutgarte. Vyskupui esą pavesta rūpintis dvidešimt dviem tūkstančiais tikinčiųjų Vakarų Europoje. Savo paskaitoje jis apibūdines katalikų padėtį Lietuvoje, jų spaudą, bažnyčias, kunigų seminarijas ir įvairius tikinčiųjų varžymus. Jis pateikia nemaža faktų ir duomenų, kurių dauguma mūsų skaitančiajai visuomenei yra žinomi.

Du ištisi puslapiai paskirti rašiniui „Religion im Baltikum“. Tas rašinys iliustruotas bent penkiomis Vilniaus bažnyčių ir Aušros Vartų nuotraukomis. Nurodoma, kad kai kurios bažnyčios ir Aušros Vartai Vilniuje esą išlaikomos vien tikrai užsieniečiams parodyti. Autorius J. Otto Weber sako, kad iš 30 Vilniaus bažnyčių tik 10 esą atidarytos. Visos kitos paverstos muziejais, koncertų salėmis, paveikslų galerijomis ir t. t. Kaune iš 29 bažnyčių ir koplyčių tik devynios dar neuždarytos. Smulkiai nupasakota, kaip buvo pastatyta ir tuoj vėl uždaryta Klaipėdos bažnyčia.

Rygoje esą dar 7 katalikų ir 15 liuteronų bažnyčių. Gražiausia katedra, kurios vargonai priklauso prie geriausio pasaulio vargonų dešimtuko, paversta koncertų sale.

Bažnyčios vadovai — kunigai ir pasauliečiai — esą persekiojami, korespondencija tikrinama, literatūra sunaikinama.

Iš trijų Baltijos valstybių labiausia esą persekiojami Lietuvos katalikai. Latvijoje esą apie 400.000 katalikų, 180 parapijų ir 150 kunigų.

Lietuvos tikintieji, kurie sudaro apie 80% visų gyventojų, esą pamažu varomi į pogrindį. Iš čia pasirodančios „Kronikos“, kurios pasiekiančios ir Vakarų. Apie 30-50% katalikų Lietuvoje dar dalyvauja pamaldose. Kunigai turi laikyti sekmdieniais po 6 mišias.

Pabaigoje autorius stebisi, kad Lietuvoje, kur visokeriopa katalikų spauda ir informacija yra uždrausta, vis dėlto įvairios žinios paplinta labai greitai. Pvz. nurodoma, kad vienoje vietoje, atvykus vyskui, susirinko net 35.000 tikinčiųjų minia. Ir tik vienintelis pranešimas tebūvęs iš lūpų į lūpas perduodamas — Vyskupas atvažiuoja.

Windsoro lietuvių kvartetas "Aušra" dainuoja Winnipeg tautybių savaitėje — Folkloramoje Napoleon Photo Studio

TIESA IR GYVENIMAS

RAUSTA MOTERŲ METAI

Jūratė Statkutė de Rosales

Jungtinės Tautos 1975-ųjų metus pakrikštijo 'Moters Metais'. Tiksliai nei iš šio, nei iš to, JAV pinigais išlaikoma plačioji Jungtinių Tautų galvosena vis labiau krypta į rytus. Nežinia ar iš gėdos, ar iš tauraus moteriško drovumo Moters Metai kaskart labiau parausta. Gaunasi išpūdis, kad Moters Metų proga Jungtinių Tautų daromi parengimai yra organizuojami su Maskvos patarejais ir naudojami sovietų interesams.

Ne kitaip atsitiko Venecuoloje. Moters Metų proga, krašto prezidentūra paskyrė specialią moterų komisiją tam, kad ši suorganizuotų Pirmąjį Venezuelos Moterų Kongresą. Nepaprastai greitai demografinio augimo krašte, tokio pobūdžio kongresas galės pasiūlyti būtinas vidaus reformas, turėjo sudaryti svarbų žingsnį į priekį visai Pietų Amerikai. Kongreso organizacijos komisija sudaro rinktinės intelektualės, išsilavinusios, liberalių pažiūrų moterys. Jos kreipėsi į Jungtines Tautas tam, kad į Kongresą pritraukti viso pasaulio moterų atstoves ir suteikti Kongresui pasaulinio įvykio aureolę.

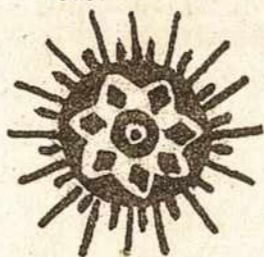
Dvi dienas prieš Venezuelos Moterų Kongreso atidarymą, TV ir spaudoje kilo staigus sąmyšis aptariant kongresan kviestų svečių parinkimą. Kongresą organizavusi Komisija buvo viešai užklausta: kokių būdu kviestų svečių tarpe vyrauja žinomų JAV ir Kubos komunistų pavardės? Atsakymo vietoje užstojo tyla. Tada pakilo tokia audra spaudoje bei televizijoje, kad kongreso organizatorės staiga atsidadė lyg lėktuvas papuoles į viesulą.

Tuomet, kaip tik tuomet, pasirodė dar viena 'atstovė'. Kairiuojantis El Nacional dienraštis atspausdino Leokadijos Diržinskaitės Plišenko nuotrauką ir pranešė, kad ji atvyko į Venezuelą kaip Venezuelos Moterų Kongresan kviesta atstovė. Kalbėdama su žurnalistais, Leokadija Diržinskaitė pareiškė, kad ji yra 'Lietuvos viceprezidentė ir užsienio reikalų ministerė'. Ji drauge pranešė, kad jei kurie Venezuelos valdžios pareigūnai norėtų su ja pasikalbėti, ji mielai tokius priimsianti. Leokadija atvažiavo drauge

su 'angelu sargu' (sovietų moterų organizacijos pirmininke ruse, kuri ta proga užleido Leokadijai 'atstovės' teises). Jas abi aerostotyje pasitiko Sovietų ambasados pareigūnai.

Sekančią dieną visuose laikraščiuose pasirodė Kongresą organizavusios komisijos skelbimas su 'kviestų svečių sąrašu'. Leokadija Diržinskaitė ten buvo atžymėta kaip atsiradusi čia per Jungtinių Tautų tarpininkavimą ir jai buvo suteiktas tiksliai 'sovietų moterų atstovės' titulas.

Tuo tarpu, pačiame moterų kongrese reikalai virte virė. Spauda sėdėjo pirmose ložėse ir su pasigerėjimu spausdino tokias antraštes: 'Moterų Kongresas užsibigia kumščiais', 'Krikščionių Demokratų delegacija pasitraukė iš Moterų Kongreso', 'Kairiųjų partijų delegacijos pasitraukia iš Moterų Kongreso', 'Moterų peštynės' ir t.t.

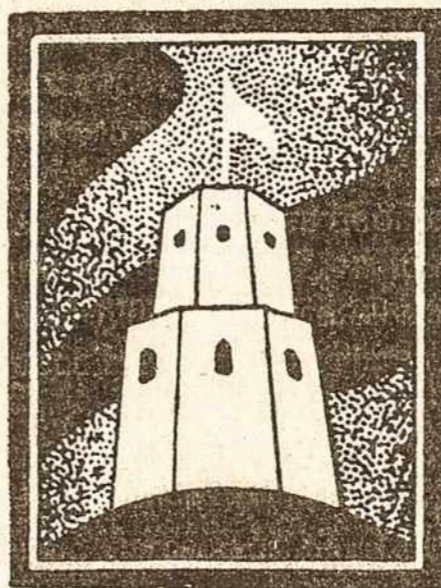
BITELĖ

PILKOJI / T. Jonas Kidykas, SJ

Nuo žiedelio prie žiedelio skraidoma bitelė. Ar žinai, kad ji turi penkias akis? Tris paprastas viršugalvyje ir dvi sudėtos iš tūkstančių lęšiukų. Jos nosytė turi penkis tūkstančius šnervių. Todėl ji užuodžia žydinčią obelį už 3 kilometrų. Bitelė turi dvi poris sparnų. Juos gali sujungti, tartum veiktų viena pora, ir tais sparneliais suplazdena šešioliką tūkstančių kartu per vieną minutę, arba virš 266 kartų per sekundę. Ir kaip ji besivartytų, kaip besisukintų ir žigzagotų lakstydamą po žiedus, ji visada tiesiausi keliu pardūzgia avilin prie savo darbų.

O avilyje jos laukia darbų daugybė. Ji čia gali būti ir gatvių valytoja ir vandens nešioja. Ji gali būti ligonių slaugytoja, sargė, murininkė, inžinierė, ar oro vėdintoja. Jei bitelė vėdina (sparneliais) orą, tai gali daryti per 12 valandų be pertraukos, nors jau yra skraidžiusi po laukus irgi 12 valandų, nektaro ieškodama.

Taigi pasakymas, jog kas nors yra "darbštus, kaip bitelė", nėra joks perdėjimas. Bitelė tikrai darbuojasi ir darbuojasi, iki nusikamuoja iki mirties. Juk vienam ar

Nieko nėra malonesnio, kaip užpilti alyvos ant ugnies. Moterų Kongreso prajovo žinios užėmė pirmą vietą didžioje Venezuelos spaudoje. Vietniai lietuviai tokios auksinės progos praleisti negalėjo. Sovietų ambasada, atsiųsdama Leokadiją Diržinskaitę, kaip ant sidabrinės lėkštės padėtą, suteikė mums tą progą, kurios laukėme metų metais: prasimušti į didžiąją Venezuelos spaudą.

Didžiausio tiražo krašte dienraštis -- liaudies laikraštis Ultimas Noticias savo ketvirtą puslapį paskyrė paaiškinimui apie Lietuvos dabartinę padėtį, davė baltų kilmės moterų protestą dėl Leokadijos Diržinskaitės at-

siuntimo į Venezuelos Moterų Kongresą ir užbaigė savo straipsnį su Kalantos susideginimo ir Kauno riaušių aprašymu. Baigiant buvo paminėta, kad garbingoji Leokadija turėjo nemažai bendro su Kauno riaušių numalšinimu.

Smūgis buvo tuomi žavus, kad Moterų Kongreso metu naudotas vietinių komunistų moterų delegacijos leitmotyvas buvo reikalavimas, kad dvi komunistės moterys šiuo metu laikomos kalėjime dėl kriminalinių nusikaltimų būtų paleistos. Suprask: vietinė valdžia esanti tokia tironiška, kad drįso jas kalinėti! Paminėjimas, kad Sovietų Moterų Sąjungos atstovė yra kalinusi nekaltus jaunuolius, buvo įdomus smūgis vietinei komunistų delegacijai. Paaikškėjo, kad atsiųsdama Leokadiją, Sovietų ambasada iškrėtė labai nemalonių pokštą vietiniams komunistams.

Rimtas, plačiai skaitomas El Universal (šiuo metu antras krašte tiražo atžvilgiu) regimovietoj ištiesai perspausdino baltų kilmės venezueliečių moterų protestą dėl Leokadijos Diržinskaitės kvietimo į Venezuelos Moterų Kongresą. Tą patį protestą ištiesai perspausdino žurnalas Resumen (Venezueloje Reumen yra maždaug tas pats, kaip JAV-ėse Time magazinas). Tuo tarpu populiarus žurnalas Elite paminėjo dabartinę Lietuvos pavergimo padėtį ir užklausė: 'kas ta tokia Leokadija pakvietė?'.

Gražiausia staigmena atsitiko tuomet, kai vietinės lietuvės moterys nuėjome protestuoti į kairiuojančio El Nacional laikraščio redakciją. Tuo pat metu ten buvo laukiama Leokadijos Diržinskaitės vizito dėl interview. Redakcija supainiojo mūsų grupę su Diržinskaitė ir jos palyda. Išėinant iš redakcijos, viena mergaitė man pratarė į ausį 'Jūrate, jie pradžioje galvojo, kad tu esi Leokadija'. Aš linktelėjau. Prunkšdamas iš juoko išsiritome iš redakcijos.

Ar tikroji Leokadija vėliau davė tam laikraščiuviui interview -- nežinome. Viena yra tikra -- jei po tokio įvykio dar buvo koks interview su Diržinskaitė, tai laikraštis jo nespausdino.

Kokiais žodžiais Diržinskaitės vizito vaisius vėliau atraportavo sovietų ambasada Maskvai -- mes irgi nežinome. Būtų labai įdomu sužinoti.

Weston E. Stevens,
Readers Digest, 1975.

Dirva

III PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

TERCEIRO CONGRESSO MUNDIAL DA JUVENTUDE
LITUANA

Rua das Glórias, 927-9 - Vila Bela - 03147 São Paulo, SP
- Tel (011) 63-5723, 274-0934

OI PESSOAL.

Eis aqui, algumas das opiniões de pessoas que visitaram a V EXPOSIÇÃO ARTÍSTICA e CULTURAL dos PAÍSES BÁLTICOS.

I. Visitei nesta data a excelente exposição dos países: LITUÂNIA, ESTÔNIA e LETÔNIA onde encontrei o magnífico artesanato daquelas localidades. Associe-me aos anseios daqueles povos oprimidos em busca de sua liberdade a fim de que, democraticamente, possamos como o nosso país, seguir seu curso na história sem o jugo comunista.

(A. Cirozzi - 25-8-75)

II. Conhecia muito pouco sobre a região e achei muito interessante tudo que aqui aprendi. Gostei imensamente da tecelagem manual. É linda.

(Lafis)

III. Esta exposição, pelos trabalhos artísticos, literários e folclóricos, fala-nos aos sentimentos da alma de um povo que luta, sem esmorecimento e com fé, pela liberdade perdida. Que os homens livres do mundo ouçam seus apelos e se unam para fortalecerem as esperanças deles, por dias malhores.

(Maia-professor de PSQUIATRIA e PSICOLOGIA da Faculdade de Ciências Médicas de Santos.

IV. Apreciei especialmente a boa vontade e hospitalidade dos atendentes. Muito simpática a idéia das crianças e jovens recepcionarem os visitantes, transmitindo com tanta segurança e entusiasmo, a tradição e a história lituana. Foi uma informação bastante surpreendente de uma cultura tão pouco divulgada entre os brasileiros. A arte popular de tecelagem é impressionante, as gravuras excepcionais. Inesquecível o pintor KONSTANTINAS ČIURLIONIS.

(Sylvio)

ATSTOVAI POSĖDŽIAUJA

Būsimojo Kongreso Brazilijos atstovai susirenka kas sekmadienį, ruošdamiesi III PLJK Studijų Savaitėj.

Per pėreitus trejus posėdžius, buvo gvildenamos temos iš Studijų Savaitės programos.

Pirmame posėdyje, T.Saulaitis pristatė temą "Mišrių šeimų įjungimas į bendruomeninį lietuvių gyvenimą". Jisai davė truputį informacijos apie Brazilijos lietuvių emigracijos statistiką, aiškindamas apie kartų skirtumus ir palygindamas su Š. A. duomenimis, bei kitų kraštų. Bendrai paėmus, kas liečia Braziliją, pamatėm kad čia turi būt apie 100.000 žmonių kilusių iš lietuvių (nėra tikslaus skaičio); tuo tarpu, daugumą sudaro mišrios šeimos (t.y., kai lietuviai vedasi su kitataučiais), ir tas vyksta kasdien daugiau, dėl pačių gyvenimo aplinkybių.

V. Que os jovens não deixem morrer esta arte tão bonita.

(Fatti)

VI. É realmente emocionante ver um povo querendo com tanta garra preservar a sua tradição. Que um dia a liberdade volte para eles.

(Maria Regina Reis de Oliveira-professora).

VII. Achamos a exposição bem original, inteligente e de muito bom gosto. Estão de parabéns e esperamos que, no ano que vem, estejam aqui novamente.

(Eny e Lair Salgado)

VIII. Gostei dos trajes coloridos, da menina que trançava cintos, do professor, do dicionário e da tradutora. Em geral se vê que os trabalhos são muito bem cuidados, feitos com dedicação e paciência.

(Luis)

IX. É um lance muito louco.

(Jurjzgui)

Muito bom, que todos os anos a nossa exposição possa ser realizada com tanto carinho, amor e dedicação por parte de todas as pessoas da colônia lituana.

A cada ano, mais e mais pessoas podem conhecer-nos melhor através da apresentação da exposição e cada vez mais fica em nós lembradas: tradição, cultura e fibra do nosso povo lituano que guarda no seu coração, toda uma lembrança da TERRA NATAL e consegue demonstrá-la a outros povos sempre que seja possível.

Com grande alegria e entusiasmo li na Folha de São Paulo, do dia 29 de agosto, o artigo cujo título era: Cintos de lã, baús de madeira e banquinhos de urso de autoria de ERICA KNAPP.

Realmente a repórter foi feliz quan-

UŽSIMOKĖJO ML

Po 50 kr. Romualdas, Kazimieras ir Uršulė Gauliai, St. Ambraziejus.

60 kr. Kaz. Janulevičius.

Po 100 kr. Jonas Žaidys, St. Remenčius, Anelė Kalvinskas, Alb. Vasiliauskas, Ernestas Petraitis.

305 kr. Casimiro Šileikis (iš Nova Odessa)

500 kr. Otto Šimkevičius.

Visiems jiems nuoširdus lietuviškas AČIŪ.

Administratorius

Po temos pristatymo buvo diskusijos tarp atstovų, per kurias nagrinėta, kaip pritraukti kuo daugiau tokių šeimų prie lietuviško darbo. Buvo iškeliamas reikalingumas platesnės informacijos ir dažnesnių santykių tarp lietuviškų šeimų.

Živilė

to a abordagem dos aspectos da V EXPOSIÇÃO dos países bálticos ressaltando as bonequinhos lituanas, os cintos de lã, o marceneiro CONSTANTINO SOOTS, a aldeia da Estônia, os trajes típicos da Letônia e a tapeçaria de JOANA SATKŪNAS.

Nossos agradecimentos pela sua boa vontade e interesse, Sra. Erica, pela nossa Exposição.

Como estive viajando durante o tempo em que transcorreu a Exposição, não tive a oportunidade de ver seu encerramento mas pelo que pude saber foi espetacular.

Vão daqui os parabéns a todos os organizadores desta exposição em especial ao Sr. Čiuvinškas, a Sra. Čiuvinškienė, a Cristina a Wilma e tantos outros que trabalham nesta exposição.

Os trabalhos da Sra. Remenčienė estavam espetaculares, e junto com suas netinhas davam um toque todo especial naquele cantinho da Lituânia.

Muito bom, o trabalho do Sr. Petraitis sobre Čiurlionis, realmente de muito bom gosto e acessível.

Esta semana está havendo reunião dos 3 países no Uruguai, na próxima semana deveremos saber novidades do que lá foi resolvido.

Não se esqueçam também da peça de teatro que será levada dia 5 de outubro no teatro Artur Azevedo. O grupo está ensaiando pra valer e como já faz tempo que não se faz teatro lituano aqui em São Paulo o pessoal está caprichando para que a peça saia bem. Na próxima semana conto mais sobre os artistas e a peça.

Bem, por hoje tik tiek, kitą savaitę daugiau parašysiu apie parodą ir apie tuos, kurie ją organizavo. Iki.

719

Também da Lituânia, a boneca vestida com trajes típicos, em que não falta o colar de âmbar, pedra por excelência desse país.

Mūsų Lietuva Mažiesiems

Para começar, o nome da Stovykla era Baltos Meškos (Urso Branco), este nome combinou porque estava um frio violento até hoje quinta feira.

Na segunda feira dividimos a turma em grupos e demos um trabalho para cada grupo. Era o dia da Pátria.

Na terça feira foi o dia dos Primeiros Socorros, a turma toda aprendeu a se virar no meio do mato caso eles se machuquem, quebrassem uma perna ou braço ou mesmo se levassem uma picada de cobra. Já na quarta foi o dia da amizade e também das olimpíadas. Sorteamos um menino e uma menina para ficarem juntos no dia da amizade no qual estes participaram em algumas brincadeiras na olimpíada.

Na quinta feira foi o dia da Amazônia e dos escoteiros, nos levantamos às 7:30 como sempre, tomamos café arrumamos as coisas e partimos para uma longa caminhada. Andamos uns 12 km (ida e volta), chegando lá, era ao lado de uma capela, cada grupo fez sua fogueira e eles mesmos prepararam sua comida e assaram.

Quando chegamos nos sitios, o Saulaitis nos ensinou a fazer nós de escoteiros. Terminei aqui porque ainda não jantamos e nem fizemos o programa da noite. Escrevo-lhes outra na próxima oportunidade.

Baltušis vulgo Balta

Este acampamento como os outros foi ótimo.

Na 2a. feira o barco quase afunda e na noite de domingo só houve bagunça no meu quarto.

Na 5a. feira foi o dia mais duro da semana porque tínhamos que fazer uma caminhada de 10 quilômetros.

Artur Pavilionis

Visi iškeliauo, visi į kairę tik "Vorai" į dešinę.

Už kelių valandų suradom bažnytelę.

Uždegėm laužą darėm valgį.

Valgėm juodas bulves, juodas dešras, žalius kiaušinius ir grįžom visi linksmi nors pavargę.

"Voras" Flávio Bacevičius

Šiandien mes išėjom į didelę kelionę. Mūsų grupė ėjo pirmyn, bet mes suradom mūsų kelią. Viskas buvo gerai. Vienas stovyklautojas įdėjo visus pamišorus į maišo dugną.

Šita stovykla labai juokinga, net pirmą dieną aš nė negalėjau miegoti, nes buvome visi labai laimingi.

Šiandien kelionėj mes labai nuvargom tai visi norim miego.

Robertas Saldys

Gostei muito deste acampamento, pois em cada dia da semana foi festejado um acontecimento, como por exemplo, na 2a. feira, foi o dia da Pátria, e cada grupo teve que cantar uma música em português e em lituano que tivesse de contar de sua pátria.

Terça-feira foi o dia dos primeiros socorros, Quarta-feira o dia da amizade, Quinta da Amazônia e sexta-feira o dia de Cristo.

Até agora o acampamento teve sucesso e espero que todos sejam assim.

Douglas R. Saldys

O acampamento é legal.

A parte mais legal foi a parte que o barco virou, e do Osvaldo que caiu na água.

Diverti-me muito até agora, hoje no Dia dos Socorros estou aproveitando muito e espero aproveitar mais.

Hoje umas meninas na ginástica enquanto nós estávamos correndo, elas cortaram o caminho pelo mato.

Cristina

Aqui no acampamento está tudo bem. Tem muitas brincadeiras legais e divertidas.

Certo dia quando eu e minhas colegas fomos andar de barco do sitio do Magila, nós fomos subir o barco virou, a Estela molhou a calça e um tênis, a Marisa molhou a calça e os dois tênis, mas eu molhei os dois tênis, a calça, a blusa e um pouco do cabelo. Mas isso não deixou de estragar o acampamento e isso é só.

Elaine Cristina Kozakas

OBA. O acampamento é muito legal.

Está acontecendo cada uma.

Hoje deu a louca no Eliseu por causa da Marinei.

As noites estavam um barato. Só tinha guerra de travesseiros, também piadas, etc.

As conselheiras estavam uma graça. O quarto de Lelijos está uma coisa. O dia da Amazonia Andamos como uns camelos.

José Silickas

AŠ NORĖCIAU BŪTI

Aš norėčiau būti kiškis,
Aš turėčiau kojas ilgas,
Uodegytę trumpą
Ir nosytę mažą, kumpą.

Aš turėčiau daug margučių
Ir nešiočiau pas vaikučius,
Jie mane labai mylėtų,
Per Velykas ritinėtų.

Vaikai džiaugtųs, šokinėtų,
Vienas kitą pamylėtų,
Būtų daug gražiau,
Negu stumdytis toliau.

O dabar mieli vaikučiai,
Likite sveiki, linksmučiai,
Kitą metą aš atnešiu
Raudonų, žalių margučių.

Rita Ančiulytė,
Brighton Parko Lituán. klasės.
III sk. mokinė.

O acampamento é legal.

Umas meninas cairam na água, outras cortaram o caminho pelo mato. Na ginástica teve saltos, etc.

Teve o dia da Pátria com peças e brincadeiras.

Teve o dia dos Primeiros Socorros. a Sandra Saldys falou sobre os Primeiros socorros e o padre explicou como carregar doentes etc., teve slides e peças.

Teve o dia da Amizade, foram sorteados os pares a quem dar presentes.

Na quinta-feira teve um passeio pelo mato e andamos uns 10 quilômetros, foi muito legal.

Bom em 1º lugar quero agradecer toda a atenção que me deram até agora,

Este acampamento é legal porque está sob a direção muito boa.

As cozinheiras estão fazendo uma comida deliciosa.

As conselheiras estão sendo legais e bacanas.

Até agora diverti-me bastante.

Adriane

Foi tudo ótimo quando chegamos mas na primeira noite:

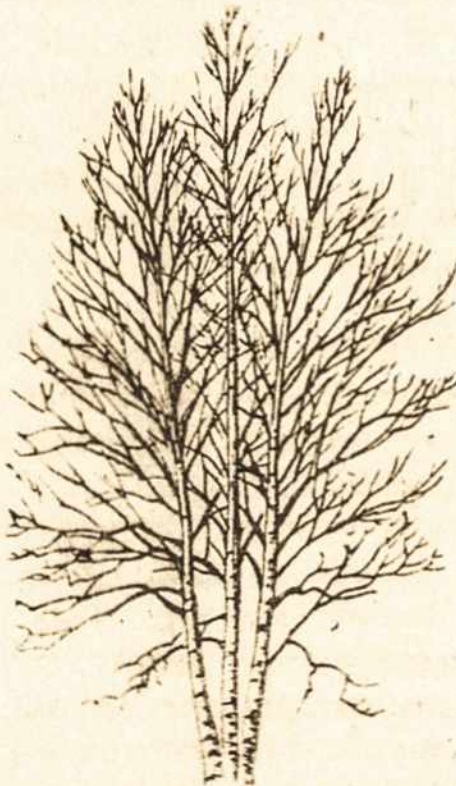
Começamos a fazer uma guerra de travesseiros, pular na cama, começamos a fazer bagunça às 11:00 da noite e finalmente fomos dormir às quatro horas da manhã.

Durante a segunda-feira depois de murchar algumas bolas e arrebentar pipas fomos dormir às 10:00 horas e adormecemos logo.

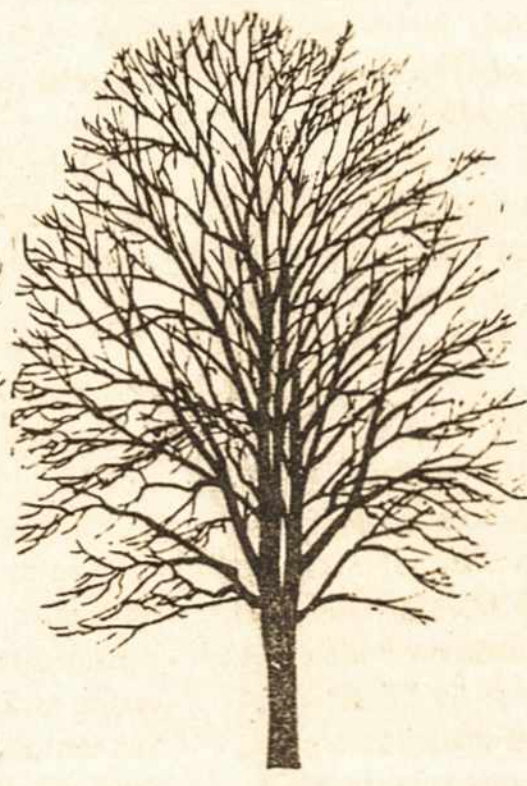
A terça feira foi o primeiro dia que alguns rapazes e meninas entraram num lago, o dia estava nublado e pouco sol, ventos fortes e gelados e eles ficaram no máximo 15 minutos.

A novidade que tinha lá era o barco que não parava de andar no lago e finalmente o barco encostou na margem (eu estava no barco) e de uma só vez algumas meninas pularam e o barco estava tombando, as meninas começaram a pular caindo no lago.

Artur Pavilionis

Gale lauko toli
Trys berželiai stovi.
Trys berželiai svyru -
svyruonėliai
Tarpu savės kalba.

Lygumoj, toli nuo kelio
rymo liepa kaip vienuolė,
tartum žvalgos ji medeio
plyname miglotam toly.

M. Vaitkus

Žalio ąžuolėlio lapeliai karputi,
O mano bernelio žodeliai mainyti.

L.a.

1875
1975

Čiurlionis

100
METŲ

SAULĖS SONATA — FINALE

Iš gražios, linksmos trečiosios dalies pereiname į paskutinę sonatos dalį — Finale. Čia vyrauja violetiniai tonai. Čia nutilęs linijų ritmas.

Trečiosios dalies šviesus saulės aptemimas pavirto naktimi. Saulė užgeso!

Šiam šiurpiam saulės užgesimui ir žemės pražūčiai pavaizduoti jis parinko originalų ir jaudinantį motyvą — varpą. (Viršutinėje paveikslo dalyje matome kabančio varpo pusę). Varpas nutilęs. Tas varpas, kuris skambėjo dienomis ir skelbė saulės kelionę, kuris jungė žmogų su saule, dabar visai nutilęs, nes nebėra didžiosios ir gerosios saulės.

Tas varpas net aptrauktas šiurpiu voratinkliu. Visa paženklinta nakčiai ir pražūčiai. Ir visa jau yra pražuvę.

Už voratinklio matome tris keistas figūras. Dvi kairėj, viena dešinėj. Atrodo lyg kokie kalnai.

Tikrumoj tai yra karalių sostai. Sostuose sėdi karaliai ir miega, nuleidę galvas. Didieji žemės karaliai, žemės valdovas žmogus yra nuleidęs galvą ir paskirtas pražūčiai, nes nebėra saulės.

Tarp tų karalių matome spindinčias žvaigždes. Mirksi jos tolumoje, o čia visa miega, nes čia užgeso saulė.

Atkreipkime dėmesį į varpo briauną. Ten yra ornamentas. Ir tame ornamente pakartotos visos trys pirmosios sonatos dalys. Kairėje matome saulę, griuvėsius, paukštį, ties viduriu — šviesos pluoštai iš Andantės dalies ir dešinėje Scherzo tiltai, upelis, medžiai ir begėstančios saulės motyvas.

Ir čia, kaip muzikoje prieš užbaigiant, perbėgama per pagrindinius motyvus ir susumuojama. Sonata baigiama tais šalia varpo žėrinčiais tolimais žvaigždynais. Tai kitos saulės šviečia.

-o-

Tai graži, filosofinė sonata su labai originaliu vaizdu. Visa meno forma įgauna klasiško aiškumo ir ryškumo.

Ši sonata skiriasi nuo kitų jo sonatų tuo, kad antrinė tema išsivysto į savarankišką temą — gėstančios saulės motyvas pasidaro pagrindine Finalo mintimi. Taip kartais būna ir muzikoje, pvz. dažnai priešinguoju motyvu baigiamos Beethoveno sonatos.

-o-

Gražiausia sonatos dalis yra

ROJUS

Čiurlionis mėgo jūrą. Ne kartą atostogavo Palangoje, stebėjo jos stichiją, tas dideles besiritančias bangas, stebėjo ir nuostabiai ramią rūją. Abi jūros jam darė įspūdį. Jūrai jis skyrė vieną savo simfoniją ir savo tapyboje daug kur vaizdavo vandenynus, sukūrė net vieną ciklą — Jūros sonatą.

Palangos pajūrio grožis įkvėpė jam ir šį paveikslą, pavadintą Rojus. Jį nutapė tempera dažais 1909.

Ir čia matome jūrą, kurią sutikome Aukuro paveiksle, — jūrą nepaprastai didelę, ramią. Jūra eina į tolimus horizontus. Jos ramios bangelės glaudžiasi į krantą, į siaurą smėlio ruožą. Tame pajūryje matome pievą, kur pilna žiedų. Už piėvos — didžiuliai laiptai kyla aukštyn. Ir laiptų motyvą matėme kitame jo paveiksle — Aukoje. Ir ten laiptai nusileido prie vandenyno.

Tie didžiuliai laiptai kyla kažkur į aukštybes, į dangų, ir jais vaikščioja angelai. Vieni nueina, kiti ateina, o vienas net sėdi ir žiūri į jūrą. Angelų grupelė vaikšto pievoje ir renka gėles, vienas net atsiklaupęs. Kiti angelai skrenda per jūrą ir tuoj nusileis ar į pievą, ar ant laiptų.

Angelus sutikome bent keliuose paveiksluose. Ten angelai buvo labai iškilmingi, atliko svarbius vaidmenis — priėmė žmonių aukas, jas atmetė, stebėjo, kaip keliauja žmonija per pasaulį ir jų vienai daliai leido kilti aukštyn. Šitame paveiksle ir angelai atostogautojai. Jie nusileidžia į "Palangą", prie jūros, kur viešpatuoja ramybė ir žydi gėlės. Jie nebeturi pareigų, jie atėjo stebėti ir pailsėti. Ir tai yra rojus — ramybė, taika, šventa nuotaika ir drauge giedra. (p.j.)

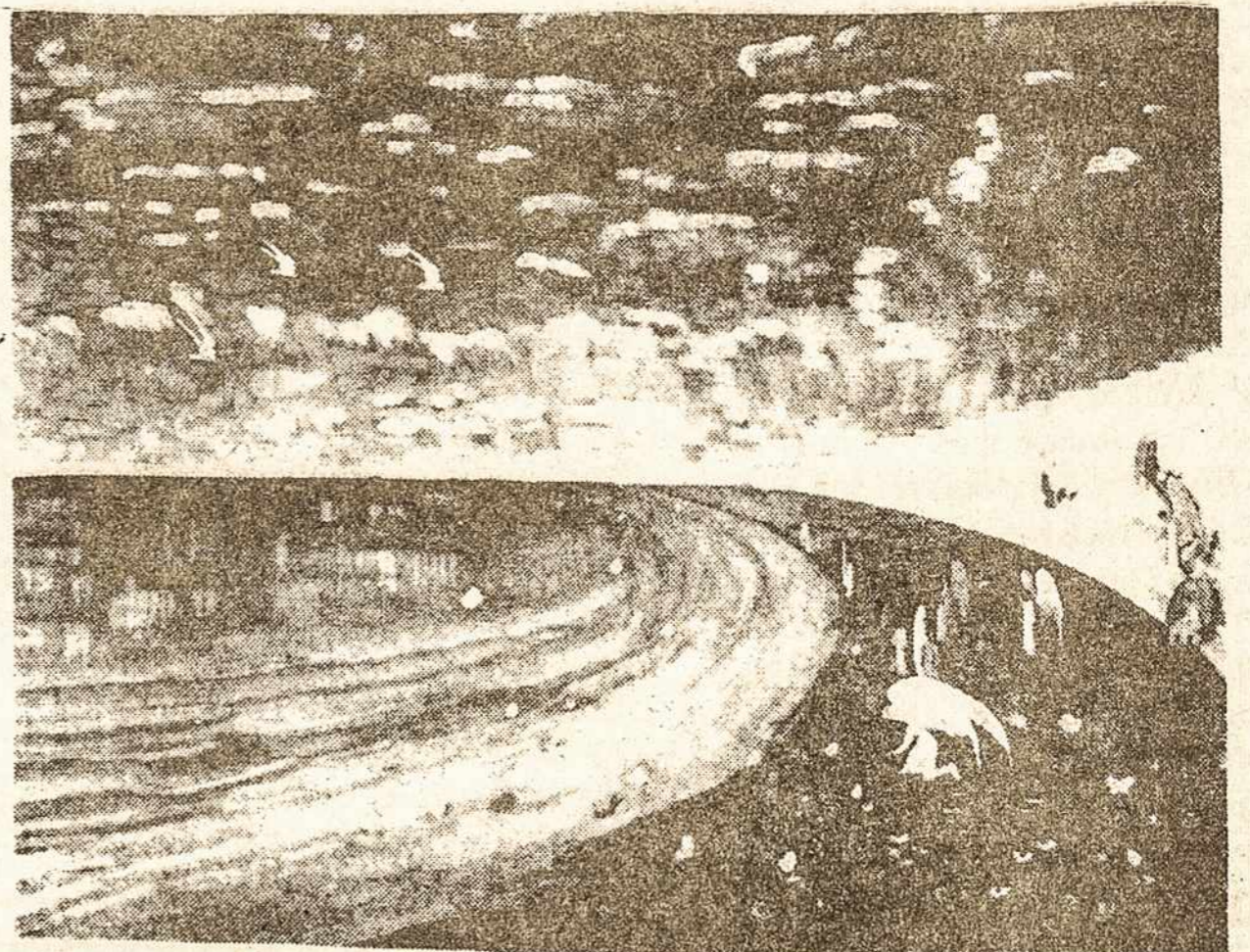
M. K. Čiurlionis — Saulės sonata, Finale, 1907 m., tempera.

JŪROS SONATA — FINALE

Paprastai sonata turi 4 dalis, bet Čiurlionio tapybinė Jūros sonata teturi tik 3 dalis. Čiurlionis praleido Scherzo. Ir kodėl?

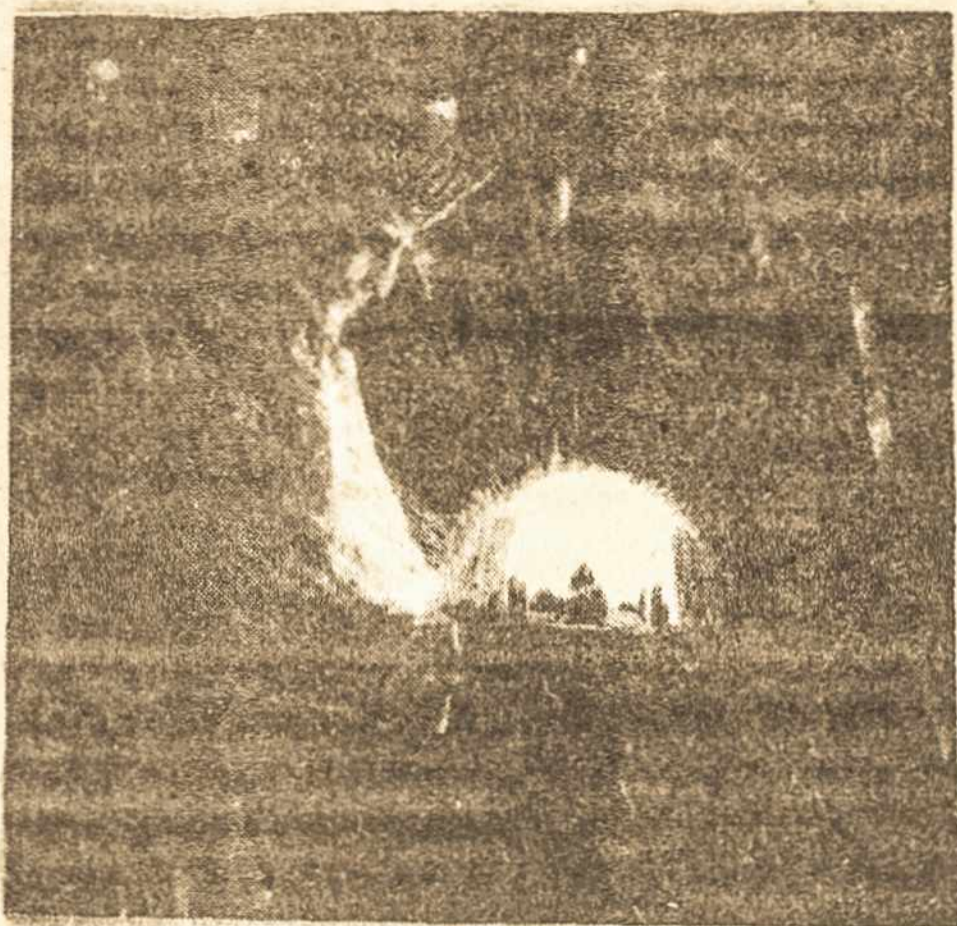
Scherzo su žaismingu pavasario peizažu. Kaip visa originalu, niekur nematyta ir kaip giliai pajauta visata ir žmogaus likimas. Čia ir matome Čiurlionio genialumą. (p.j.)

Trečioji sonatos dalis paprastai būna gyvastinga, judri, šokio pobūdžio! Seniau buvo menuetas. Ta žaisminga šokio nuotaika nesiderino į jo temą. Gi savo tema jis pavaizdavo jūros didybę ir paslaptinę. Pirmoje dalyje jūra sujungia du pasaulius — sausumą ir gelmes, antroje dalyje — atskleidžia jūros paslaptinę ir mistiką, drauge susiedamas ir su žmogaus gyvenimu.

M. K. Čiurlionis — Rojus, tempera, 1909 m.

KARALIŲ PASAKA

M. K. Čiurlionis — Karalių pasaka, tempera, 1908 m.

JŪROS SONATA (iš 7 psl.)

Po tokių dviejų dalių pereiti į žaismingą šokį jam nesiderino. Jis praleido Scherzo ir sukūrė ketvirtąją sonatos dalį Finale.

Muzikinėje sonatoje finalinė dalis yra gyva arba iškilminga, greito tempo (allegro, presto), rondo formos (kur pagrindinė dalis nuolat kartojama).

Pažvelgę į Čiurlionio Jūros sonatos Finale, pamatome nepaprastą didybę ir iškilmingumą. Žiūrovą tiesiog prirakina ta visa paveiklo sąranga, jo koncepcija. kažkas nepaprasto — didelė galinga banga ateina šniokšdama ir užlieja. Ir ką užlieja? Laivelius!

Paveiklo centre matome didelę didelę bangą. Ji pasikelia iš tamsios gilumos. Pati paveiklo apačia yra tamsi, dramatiškai įvedanti į temą. Viršuje jau putoja bangos ir kelias ta didžioji banga. Ji siekia net paveiklo viršų. Čia ji užlūžta ir jau rengiasi pulti žemyn.

Žemai matome besisupančius laivelius. Kairėje trys laiveliai sudaro vieną grupę. Dešinėje yra tik vienas laivelis. Jis jau pagautas bangos, keliamas į viršų ir tuoj bus apverstas ir užpiltas.

Ant tos didžios bangos, lyg ant kokios sienos, matome suputojusias juostas. Įsiziūrėkime. Juk tai raidės M K, aukščiau dešinėje — Č. Tai Čiurlionio inicialiai!

Taip dailininkas ir muzikas pajautė savo gyvenimą ir taip vaizdžiai išreiškė. Jo menkas laivelis jau supamas, jau keliamas, didžiulė likimo banga jau užpila. Drauge tai yra ir visų likimas — visi plakasi kaip tie laiveliai, kur juos pagauna banga ir užpylusi sulamdo.

Ir kaip šiurpiai jis pajautė savo likimą. Tai buvo 1908 metų vasara, kai jis sukūrė šią Jūros sonatą. Tuo metu, kaip minėjome, atostogavo Palangoje. Tai buvo liepos ar rugpiūčio mėnesiai. O po trejų metų, 1911 kovo mėnesį, Rusų kapinėse Vilniuje jau buvo supiltas jo kapas. Jau buvo Finale!

Prisiderindamas prie muzikinės sonatos sampratos, šį Finale jis padarė judrų. Apačioje horizontaliai eina viena banga, paskui įstrižai kerta antros bangos juosta, kairėje viršuje matome tris besiritančias bangas. Jos stiprina pirmųjų bangų įspūdį ir žvilgsnį nuveda į tamsias tolimas, į rūstų jūros paviršių.

Rondo formą čia galime paliustruoti bangų putelėmis. Jos kartojasi ir kartojasi, eina ruožų ruožais, lyg kokie muzikos tonai. Ir šias putas — burbuliukus taip kruopščiai padaryti ir suvesti į visumą juk tikrai buvo didelis darbas.

-o-

Šis paveiklas parodose susilaukė didelio dėmesio. Pirmas, — jis buvo lengviausiai suprantamas, pajaučiamas, kad čia vaizduojamas žmogaus likimas, vaizduojamas taip originaliai ir įspūdingai. Antra, — čia taip vaizdžiai sujungta muzika su tapyba. Jis negalėjo sujungti garso su spalva, bet jis sujungė muzikos nuotaiką, muzikinio kūrinio struktūrą su tapybiniais gyvenimais ir tai temperos dažais perkėlė į plokštumą, į popierių. Tai ir parodė Čiurlionio geniališkumą, drąsumą ir jėgą. Drauge ir didelę nuostabą.

Čia lyg koks orkestras, lyg kokie galingi garsai kyla ir veržiasi ir taip iškilmingai ir drauge labai sodriai baigia kūrinį Jūros sonatą. (p.j.)

Visatos ir būties klausimus svarstė praeito numerio paveiklas "Aukuras". Dabar sustosime ties kita tema, kurią labai originaliai atskleidžia jo paveiklas "Karalių pasaka".

Kai šis paveiklas buvo išstatytas parodoje Vilniuje, žiūrovai nustebę klausė: ką tai reiškia? Kodėl medžiuose pilna paslaptinių būtybių, net miestų? Kodėl tarp šakų matosi žvaigždės? Kodėl čia du karaliai?

Pirmame plane ir matome tuos du karalius. Dešinysis turi rankoje kalaviją, o jo draugas laiko atkišęs abu delnus. Už tų delnų matome tekančią saulę. Tai labai paprasta: ateina rytas į žemę, žvaigždės blėsta, bunda paukščiai tarp šakų.

Anksčiau minėjome, kad Čiurlionis mėgo saulę, jai skyrė bent keletą paveiklų. Buvo ir toks mōtyvas, kur saulę laiko rankoje. Ir šiame paveiksle ta kylanti saulė yra karaliaus delne. Saulė apšviečia jų veidus. Daugiausia spindulių gauna tas karalius, kuris laiko atkišęs delnus.

Bet kas ta saulė?

Įsiziūrėkime. Delne pamatysime lietuvišką sodybą. Iš tos lietuviškos sodybos ir prasideda visa filosofija, paveiklo prasmės aiškinimas.

Čiurlionis pats buvo paliestas dviejų kultūrų — lenkiškos ir lietuviškos. Jis pats mokėsi lenkiškai, su inteligentais kalbėjo lenkiškai. Į lietuvių kalbą perėjo tik vėliau, net jos specia-

liai mokėsi. Paskui rašė straipsnius lietuviškai, sielojosi lietuvių kultūros reikalais.

Lietuvių tautos praeityje tie ryšiai su lenkais buvo lietuviui nenaudingi. Lenkai nutautino mūsų aristokratiją, senąją inteligentiją. Lietuviškas išliko tik kaimas.

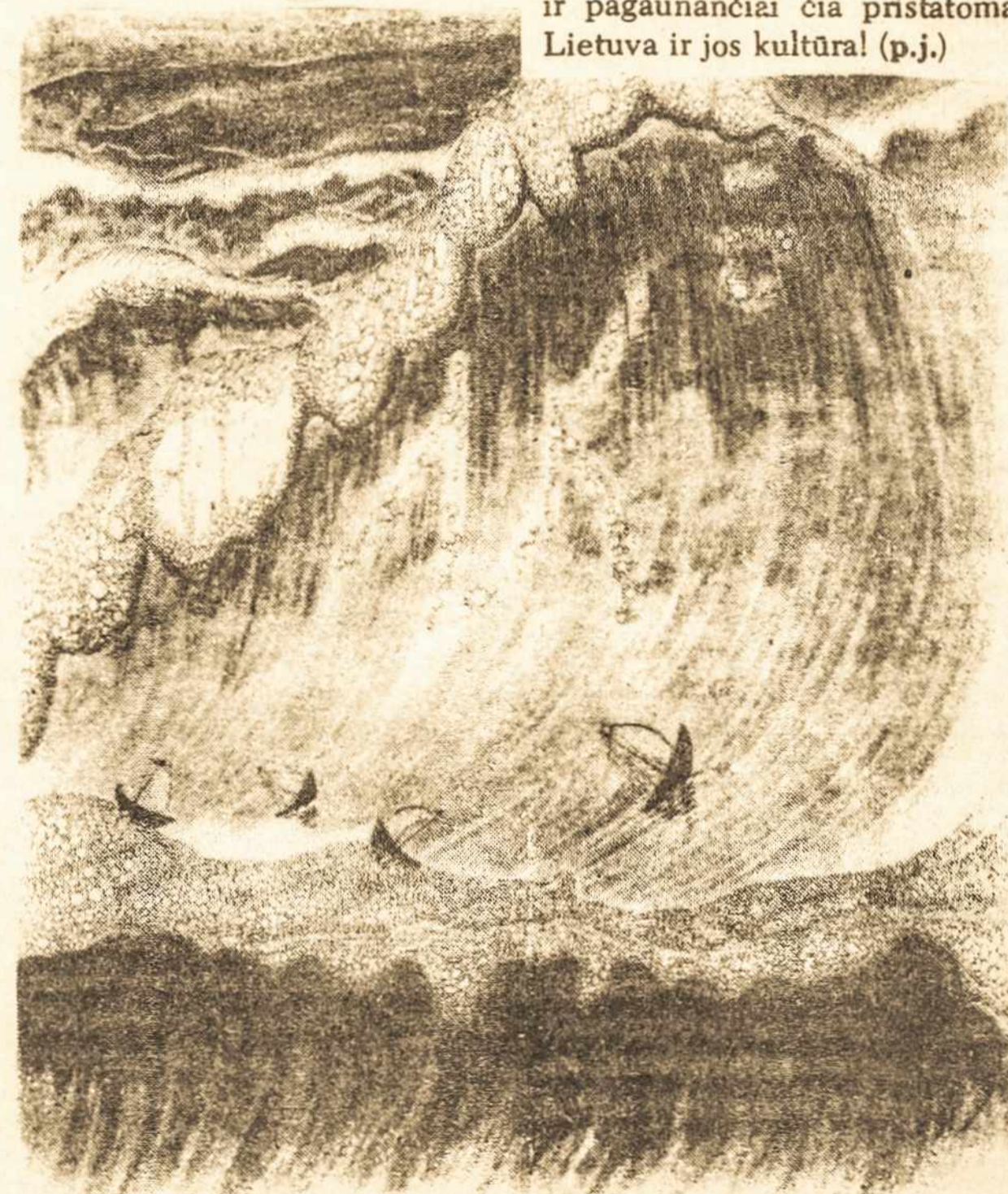
Iš to kaimo ir teka lietuviška kultūra ir ji yra lietuviui saulė, kuri visus nušviečia ir net verčia nustebti. Ir tie du praeities karaliai juk nustebę žiūri į savo delne švytinčią kaimą. Jie laiko labai rūpestingai ir kaip dovaną neša naujiems laikams.

Tie medžiuose pavaizduoti paukščiai, būtybės, miestai yra tai tautos praeitis. Jie dingsta tamsoje, kai kyla lietuviškos kultūros saulė.

Tai giliai jaudinantis paveiklas. Pasakų rūpestingi karaliai atneša mum brangiausią praeities dovaną — lietuvišką kultūrą, lietuvišką saulę!

Tai buvo nutapyta tada, kai visus buvo išjudinęs tautinis atgimimas, kai pirmą kartą imta kalbėti apie savitus lietuviškos kultūros pradus.

Šis paveiklas turi vieną staigmeną. Dar gerokai prieš II-jį pasaulinį karą Pittsburgho universitete buvo įrengiami tautų kambariai. Yra ten ir Lietuvos kambarys — klasė. Projekte padarė dail. A. Gudaitis. Yra lietuviško stiliaus stalai, kėdės ir gale — didžiulis paveiklas — Karalių pasaka. Kaip originaliai ir pagaunančiai čia pristatoma Lietuva ir jos kultūra! (p.j.)

M. K. Čiurlionis — Jūros sonata — Finale. 1908 m., tempera.

MŪSŲ ŽINIOS

KONGRESUI PAREMTI BAZARAS

Lietuvių Sąjungos-Aliança Valdyba, narių ir patarėjų nutarimu, Moterų Sekcijai vadovaujant, greitai laiku pradės didelį, pilną įvairumo, **B A Z A R A**, kurio visas pelnas nutarta skirti Trečiojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso reikalams. Kad Kongresas turėtų pilną pasisekimą, jį reikia paremti, o kad toji parama negultų nepakečiama našta ant kelių asmenų, reikia susiburti didesniai skaičiui, nes "kai du stos, visados daugiau padarys" ir naštos sunkumas nebūna jaučiamas, o darbas bus atliktas labai didelis. Tad šiuo ir kreipiamės į visus São Paulo lietuvius nors maža dalele prisidėti prie šio darbo, paaukojant kokią nors dovaną (fantą) ruošiamam **BAZARUI**. Ypatingą dėmesį kreipiame į prekybininkus bei pramonininkus, kad paskirtų bilė kokią prekę, ar savo darbo išdirbinį Kongresui paremti ir įrašytų savo vardą į rėmėjų knygą.

Bazaras įvyks Lietuvių Sąjungos-Aliança patalpose Rua Lituania, 67 – Moóca. Visos dovanos fantai, taip pat bus priimanamos ir registruojamos kiekvieną trečiadienį nuo 14 iki 22 valandos, Sąjungos-Aliança būstinėje. Bazaro data, kuri galutinai dar nenustatyta, bus paskelbta vėliau. Negalintieji asmeniškai savo fantą įteikti, prašomi skambinti telefonu 292-1434; 274-5116; 93-5470, o mes pasiūsiame mūsų atstovą nurodytu adresu.

KELERIOPAS MINĖJIMAS MOKOJE

Prasidėjo rugsėjo 7 d. punktualiai 17 valandą nuotaikingomis lietuviškomis pamaldomis, kurias laikė šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Petras Daugintis. Per jas "Aušros" choras giedojo F. Strolio "Jaunimo Mišias".

Šio keleriopo minėjimo oficiali dalis pradėta Brazilijos himnu, minint **BRAZILIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖS** sukaktį. Tada Alf. Petraitis turėjo įdomią paskaitą apie **TAUTOS ŠVENTĖS** prasmę dabar. Jis nurodė dabar daromus ir mūsų darytinus darbus lietuvių tautos ir liet. jaunimo labui.

Paminėjimui didžiojo žemaičio **VYSKUPO MOTIEJAUS VALANČIAUS** 100 metų nuo mirties sukakties p. Halina Didžiulytė Mošinskienė skaitė vaizdžiai jį pristatančią paskaitą. Pailius-

travimui to didžiausio 19-to šimtmečio lietuvių veikėjo raštų pūbdžio Jan. Valavičienė ir Alf. Petraitis paskaitė gana juokingą ištrauką iš jo "Suaugusių knygėlės".

Irutė Petraitytė draug su savo tėveliu paskambino keletą lietuviškos muzikos dalykėlių. Poetas Klemensas Jūra įspūdingai skaitė savo kūrybos porą eilėraščių: "Negrįžta pasaka" ir "Tu nematai". Antrasis eilėraštis – tai tarsi nostalgijos, ilgesingos meilės himnas Lietuvos pavasariui: – Tu nematei manęs pareinant girto apsvaigusio pavasario žiedų kvapais... Kada gegutė juoku nuo kojų virto, krykštė pakluonėse linksmi maži vaikai. Medum varvėjo anas gegužio rytas, purionom kaišėsi Apatkas ir laukai... Pavasariu apsvaigęs ėjau per pievas, berželiams draugiškai pamojau kepure... Tarp žydrumų aukštų gėrėjosi pats Dievas, vargonais himnus grojo sena žalia giria"...

Pabaigai "Aušros" choras dar padainavo keletą lietuviškų dainų ir su visu gausiu dalyvių būriu sugiedojo Lietuvos himną.

PLIAS PRANEŠIMAS

PLIAS – Brazilijos skyriaus narių susirinkimas šaukiamas šių metų rugsėjo mėn. 26 d. 20:00 val. pas inž. Daumantą Dikinį, Alameda Tietė, 288 – apt. 8 B (Cerqueira Cesar). Telef. 80-4869 – darbovietė.

NEMUNAS ŠOKS

Ateinantį šeštadienį 19 val. ir ateinantį sekmadienį 17 val. Sa-lão da Cultura Japonesa.

PARODOS ĮSPŪDŽIAI

Jau penkti metai iš eilės yra ruošiami Baltijos Tautų: Lietuvos, Latvijos ir Estijos, meno ir kultūros parodos, São Paulo mieste Rozvelto aikštėje, "Portinari" salėje.

Šiais metais paroda pasisekė geriausiai, nes jau įsigyta daugiau praktikos ir, be to, buvo pakviesti meno mylėtojai su savo turtinga kolekcija, kaip pavyzdžiui ponija M. Remenčienė, kuri begaliniai praturtino šią parodą savo liaudies meno audiniais, ypač turtinga juostų kolekcija, kuri žavėjo lankytojus. Be to, jos anūkės keletą dienų demonstravo juostų audimo meną sutelkdamas, apie save, būrius stebėtojų.

Reiškiame gilią užuojautą **ONAI GUIGIENEI, L.K.M.** D-jos vicepirmininkei, jos tėveliui Antanui Rutkauskui mirus. Užuojauta visai šeimai.

Lietuvių Katalikių Moterų D-ja

Šio ML numerio

GARBĖS LEIDĖJAS yra
OTTO ŠIMKEVIČIUS

Iš Duque de Caxias - Rio de Janeiro

Mūsų nuoširdžiausi linkėjimai ir lietuviškas
ačiū.

ML Administraciją

Į parodą atsilanko daug lietuvių kilmės žmonių, nes jie per radio ir televiziją išgirdę o taip pat ir per spaudą, nes Brazilijos laikraščiai kiekvieną dieną parodą aprašinėdavo, kitaip jie neturi galimybės sužinoti apie mūsų šventes ir parengimus. Buvo stengtasi užmegsti ryšius su daugeliu lietuvių kilmės lankytojais.

Į parodą atsilanko įvairiausių kilmės žmonės. Dauguma jų įrašo savo įspūdžius į tam tikrą knygą, mačiau viename puslapyje, pasirašiusius net du Amerikos piliečius iš Filadelfijos, daug turistų iš įvairiausių pasaulio kraštų. Brazilų tarpe daugiausiai studentai ir moksleiviai kurie domisi ir prašo suteikti įvairiausių žinių apie Baltijos Valstybes ypač apie Lietuvos isto-

MIŠIOS

Už a.a. Ipolitės Irenės Griterias Spina šv. Mišios 1-ą mirties metų proga bus N. S. Auxiliadora Bažnyčioje (Bom Retiro, R. Três Rios) 15 rugsėjo 8 valandą. Užprašytos velionies vyro.

riją ir dabartinę Lietuvos padėtį. Daug meną studijuojančio jaunimo, kurie begaliniai buvo sužavėti M. Čiurlionio paveikslais ir daugelis kopijavosi aprašymus apie tapybos ir muzikos meną.

Visiems lankytojams taip pat patinka ir audiniai ir jų originališki raštai. Taip pat kryžiai bei statulos išdrožinėti iš medžio. Dažytų kiaušinių menas ir Velykiniai papročiai domino visus. Nemažai buvo išplatinta ir plokštelių, jas pirkė ir brazilai, kurie mėgsta muziką, o taip pat ir čia gimusieji lietuvių vaikai, kurie norėjo padaryti siurprizą savo tėvams ar seneliams parnešdami lietuvišką plokštelę. Be to buvo gana daug išplatinta suvenirų Jaunimo Kongreso naujai.

Visi lankytojai labai domisi tautiniais šokiais, užtat paskutinę dieną, prigūžėjo pilnutėlės parodos patalpos, nes tą dieną buvo parodos uždarymas ir tautiniai šokiai "Nemuno" sambūrio maestriškai išpildyti.

Daugelis lankytojų klausinėjo, kuomet vėlei bus galima pamatyti taip gražiai suruošta paroda.

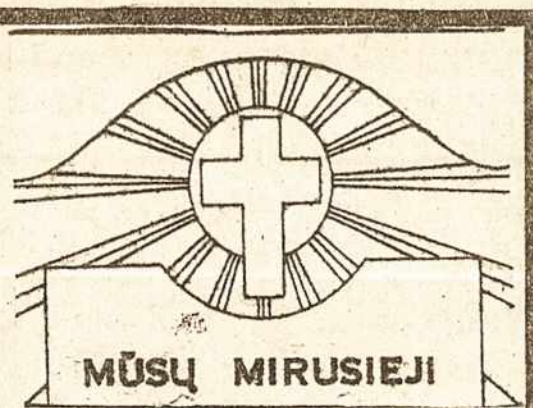
Kitos tautos būdamos ir laisvos ir turėdamos aplinkybes gauti eksponatus iš savo valstybių nesuruošia nieko panašaus.

Praeitais metais lenkai buvo suruošę, bet toli gražu susilygint su Baltijos Valstybių parodomis.

Tikimasi, kad ateinančiais metais įvyks šešta meno ir kultūros paroda, kuriai jau reiktų pradėti ruošti, nes yra reikalinga išdirbti planą ir pasiruošti, kad kiekvienais metais paroda būtų įdomesnė, įvairesnė ir naudingesnė atvaizduojant mūsų pavergtą Tėvynę.

Šiais metais buvo išplatinta daug propagandinės medžiagos, supažindinant lankytojus su mūsų Tėvynės praeitimi, jos istorija, menu, tradicijomis ir dabartine padėtimi.

J.Č.

MIRĖ

Gautomis žiniomis prieš porą mėnesių mirė **VINCAS ČIVINSKAS**, gyvenęs Santo André, R. Alcides de Queiroz. Kili mo jis buvo iš Kauno. Mirė paralyžiu, 62 m. amžiaus.

Rugpiūčio 27 dieną mirė **JUOZAS KAVECKIS**, gyvenęs Mokoje.

Rugsėjo 3 d. mirė **ANTANAS RUTKAUSKAS**, 80 metų kilęs iš Leipaluigio Valsč., Seinų apskr. Nepriklausomybės karys-savanoris. Buvo vedęs a.a. Stefaniją Miliauskaitę-Rutkauskienę. Liko duktė Ona R. Guigienė, žentas Julius Guiga, vaikai Romualdas, vedęs Fridą Estelą Inez. Palaidotas Quarta Parada kapinėse.

MŪSŲ ŽINIOS

PADEKA

Užsibaigus 5-jai Pabaltijos Vals-tybių kultūrinei ir meno parodai Rozvelto aikštėje "Portinari" salėje, kuri buvo atidaryta 22 d. ir už-
baigta 31 d. Rugpiūčio mėn. Ši pa-
roda galima skaityti geriausiai pa-
vykusia, nes buvo pakviesta daly-
vauti geriausios mūsų kolonijos
pajėgos. Visiems prie šios parodos
prisidėjusiems, Baltijos Komiteto
vardu reiškiu širdingiausia padėką:

Pirmoje eilėje poniai Marijai Re-
menčienei, kuri parodoje, lietuviš-
kajį skyrių, užpildė didesniąja dali-
mi savo nepaprastai gražiais rankų
darbo eksponatais, juostomis, au-
diniais ir kit. kurių gražiai suderin-
tos spalvos traukti traukė visų dė-
mesį, imtinai ir įvairių laikraščių
reporterių, kurie visa paskelbė bra-
zilų spaudoje, nes kiekvieną dieną
išeidavo įvairiuose laikraščiuose ži-
nios apie parodą, nekuriuose net
ištisi puslapiai su gražiausiais ap-
rašymais. Taip pat gražiai pasiro-
dė ir ponios M. Remenčienės anū-
kės ir mokinės: NIDA ir AUDRA,
Henriko ir Milda Gražvydo Re-
menčių dukrelės, kurios dar jau-
nutės, bet senelės paruoštos, ste-
bino lankytojus savo sugebėjimu
pademonstruoti juostų audimo me-
ną.

Parodą organizuojant ir per visą
10 dienų įvairiausia pagalbą teikė
ponia Steponaitienė, Lukoševičienė
ir Bronislava K. Merani ir pane-
lės tautiniais rūbais pasipuošusios:
Kristina Valavičius, Sylvania
Aradzenko, Lidia ir Leonise Bli-
jauskas, Wilma Žvingela, Irene Pe-
traitis, Elena ir Sonia Bareišis ir
Audra Silickas, jų pareiga buvo sup-
žindinti publiką su eksponatų reikš-
me, ypač M. Čiurlionio paveiks-
lais ir bendrai painformuoti apie
Lietuvos istoriją jos praeitį ir da-
bartį.

Ponams Alfonsui ir Rozai Pet-
raitiams ir Onutei Petraitis- Liblik,
taip meniškai sutvarkius M. Čiur-
lionio paveikslus su paaiškinimų
užrašais.

Ponui Pranui Šukiui už visoke-
riopą pagalbą.

Ponui Adv. Algirdui Sliesorai-
čiui ir panelei Wilmai Žvingela, už
finansinę pagalbą parodos ruoš-
imo išlaidoms padengti.

Ponams Jonui ir Veronikai Dim-
šams už organizacinę pagalbą.

Tėvams Jėzuitams už visokerio-
pą pagalbą ir Vila Zelinės Klebo-
nui Kun. J. Šeškevičiui paskoli-
nant įvairius eksponatus ir atgabe-
nant juos į parodos vietą.

Meno pajėgoms: J. Lukoševi-
čiui, kuriam vadovaujant "Nemu-
nas" ansamblis džiugino publiką
net per du kartus.

Taip pat ir sambūris "Rūtelė"
vadovaujant p. Bacevičienei ir A-
leknavičiui, jiems šokant stebėjo
apie tryš tūkstančiai žmonių.

Visiems kurie paskolino savo
nepaprastai gražius ir brangius eks-
ponatus dar kartą tariau brazilšką
"DEUS LHE PAGUE".

Kapit. J. Čiuvinskas
Baltijos Valstybių Komiteto Pir-
mininkas.

ŽVAKIDĖ

Praėjusiam "M.L" numeryje til-
pusį teatro darbuotojų sąrašą no-
rime papildyti sekančiais vardais:
mokytojas St. Jurevičius režisavo
vaidinimus, vaidintus Tautų Parko
lietuviškos mokyklos.

VIKTORAS TATARŪNAS, L.
K. Bendruomenės choro vadovas,
parengęs dainas daugeliui vaidini-
mų ir pats daugelį kartų vaidinęs.
Kartu su p. Angelina (Dirsyte)
augina porą šviesiaplaukių lietuviu-
kų, kurie abudu gražiai kalba lie-
tuviškai, kas šioje kartoje, gaila,
jau nėra toks kasdieninis dalykas.
Tačiau yra garsiai kalbantis pavyz-
dys, kad tie, kurie nori, gali.

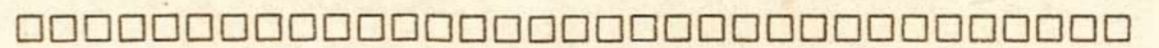
ELVIRA KILČIAUSKAITĖ-BE-
LUCCI, išmokusią dainas visiems
jaunimo švenčių vaidinimams ir
pastačiusi operetę "Supinsiu dai-
nužę".

Gyvena V. Zelinoje, turi savo
konservatoriją ir dirba kaip muzi-
kos mokytoja valdiškose mokyk-
lose.

SPAUDOS BALIUS

J ŠĮ SPAUDOS BIČIULIŲ BALIŲ MALONIAI KVIETIAME VI-
SUS MŪSŲ LIETUVOS SKAITYTOJUS, TALKININKUS, PRE-
NUMERATORIUS IR RĖMĖJUS. ŠIŲ ir PRAĖJUSIŲ M E T Ų
G A R B Ė S L E I D Ė J A I B U S S P E C I A L I A I P A G E R B T I.

LITERATŪROS BŪRELIO SUEIGA

RIO

įvyks šio rugsėjo (setembro)
mėn. 27 d. (paskutinį šeštadienį)
Henr. Valavičiaus namuose, Ala-
meda dos Quinimuras, 447, Pla-
nalto Paulista.

Pamaldos bus rugsėjo 21 dieną.
Tą savaitgalį (IX 19-21) Rio de
Janeire "Nemunas" dalyvaus vie-
tinėj šventėj – S. Cristóvão rū-
muose.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS PARA HOMENS, SENHORAS
E CRIANÇAS, MINI-SOMBRINHAS TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual 104.519.517

CGC. 60.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones 274-0677 - (Res.274-1886)
São Paulo

NOSSA LITUÂNIA

MŪSŲ
LIETUVA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
ANTONIO AQUINO
Redige: Equipe Editorial
Administrador: P. Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 50 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 250 kr.
Paskiro numerio kaina: 1,00 kruzeiras. Užuojaus ir sveikinimai nuo 10 kr. pa-
gal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti „Pedro
Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso, pertvarko savo nuožiūra. Ne-
naudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai ne-
būtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį re-
dakcija neatsako. Laikraštis išeina ketvirtadienį. Todėl vietinės žinios ir prane-
šimai 9 - 10 puslapiams redakcijai įteiktini ne vėliau kaip iki sekmadienio vaka-
ro.